

Ю. Ночовна, В. Кулик // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку – 2013. – №776. – С. 141 – 146.

4. Охрамович О. Теоретичні та практичні аспекти формування облікової політики підприємств в сучасних умовах господарювання / О. Охрамович // Науковий економічний журнал «Актуальні проблеми економіки». – 2013. – №5. – С. 190 – 194.

5. Соболев Г. Удосконалення змісту наказу про облікову політику – основа ефективного управління діяльністю хлібопекарного підприємства / Г. Соболев // Вісник ПУСКУ. Серія: економічні науки. – Полтава: ПУСКУ, 2005. – С. 212 – 218.

НЕДОЛІКИ СТРУКТУРУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

СМОЛЯР В. М.

*Харківський національний технічний університет
сільськогосподарства імені Петра Василенка
Науковий керівник – д.е.н., професор
Левкіна Р. В.*

Структурування власного капіталу підприємств, без винятку і сільськогосподарських, є одним із найбільш важливих і складних завдань, яке необхідно вирішувати у процесі фінансового

управління суб'єктом господарювання.

Власний капітал – завжди був, є і буде основою для запровадження, поточного ведення і майбутнього розвитку господарської діяльності. Це показник, що виконує функції «підтримки життя» підприємства, оскільки він: джерело довгострокового фінансування, забезпечення кредитоспроможності, джерело фінансування ризику, забезпечення самостійності і влади організаторів бізнесу [2, с. 108–111].

На даний час виникає проблема формування та оптимізації структури власного капіталу підприємств. В Україні більшість сільськогосподарських підприємств середнього розміру не застосовують наукові підходи до його структурування, і це є значною помилкою [1, с. 164–170]. У зв'язку з цим проблема формування механізму оптимізації структури власного капіталу підприємств є актуальною.

Головна проблема полягає у тому, що на сільськогосподарських підприємствах, частіше всього, основну увагу приділяють таким позиціям власного капіталу, як «Статутний капітал» та «Нерозподілений прибуток», де перша є завжди дуже мізерною за розміром у порівнянні з другою, а всі інші важливі позиції взагалі відсутні.

«Живий» приклад про «помилковий» склад і структуру власного капіталу сільськогосподарського підприємства розглянемо на основі даних СТОВ «Возрождение» Добропільського р-ну., Донецької обл. за період 2010-2014 рр. (табл.1).

Таблиця 1

**Склад і структура власного капіталу СТОВ «Возрождение» Добропільського р-ну.,
Донецької обл. за період 2010-2014 рр.***

Складові власного капіталу	Роки									
	2010		2011		2012		2013		2014	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
Статутний капітал	8	0,05	8	0,04	8	0,04	8	0,08	8	0,06
Пайовий капітал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Додатковий вкладений капітал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший додатковий капітал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Резервний капітал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нерозподілений прибуток	14867	99,95	21686	99,96	20887	99,96	10368	99,92	12437	99,94
Неоплачений капітал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучений капітал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом:	14875	100	21694	100	20895	100	10368	100	12445	100

* Джерело: фінансова звітність СТОВ «Возрождение»

Дані табл. 1 показують, що у 2010-2014 рр. власний капітал СТОВ «Возрождение» складається лише з двох позицій: статутного капіталу і нерозподіленого прибутку, інші ж позиції відсутні. При цьому нерозподілений прибуток займає

найвагомішу частку у власному капіталі.

Розглянемо обсяги накопичення нерозподіленого прибутку на СТОВ «Возрождение» за 5 років, а саме 2010-2014 рр. (табл.2).

Бачимо, що за період 2010-2014 рр. обсяги нерозподіленого прибутку змінювалися. Нерозподілений прибуток накопичувався за рахунок позитивного результату діяльності СТОВ «Возрождение» - чистого прибутку.

Ситуація 2012-2013 рр. свідчить про негативний результат - збиткову діяльність підприємства, оскільки обсяги нерозподіленого прибутку не накопичувалися, а навпаки, за рахунок коштів попередніх періодів покривався збиток підприємства. Розмір збитку підприємства склав у 2012 р. - 799 тис. грн., у 2013 р. – 10519 тис. грн. В цілому бачимо, що нерозподілений прибуток не має певної направленості на формування фондів, а зберігається у своїй формі.

У СТОВ «Возрождение» відсутній резервний капітал. Згідно з законодавством розмір резервного капіталу повинен складати, як мінімум, 25% від розміру статутного капіталу, тобто для даного підприємства його розмір повинен складати 2 тис. грн. Сума для покриття негативних наслідків діяльності є недостатньою.

Таблиця 2

Обсяги нерозподіленого прибутку у СТОВ «Возрождение» Добропільського р-ну., Донецької обл. за період 2010-2014 рр.*

Показники	Роки				
	2010	2011	2012	2013	2014
1	2	3	4	5	6
Нерозподілений прибуток, тис. грн.	7420	14867	21686	20887	12437
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	7447	6819	-799	-10519	2069
Направленість чистого прибутку на (+/-), тис.грн.					
Поповнення нерозподіленого прибутку, тис. грн.	7447	6819	0	0	2069
Покриття збитку підприємства, тис. грн.	0	0	-799	-10519	0

* Джерело: фінансова звітність СТОВ «Возрождение»

Згадаємо, що основна функція резервного капіталу - покриття можливих у майбутньому непередбачених збитків і втрат. Вище вказано, що на підприємстві протягом двох років спостерігається збиткова діяльність, тому доцільним було б сформувати ще 2014 р. резервний капітал у обсязі, що дорівнює середньому значенню збитків за два роки за рахунок нерозподіленого прибутку (рис.1).

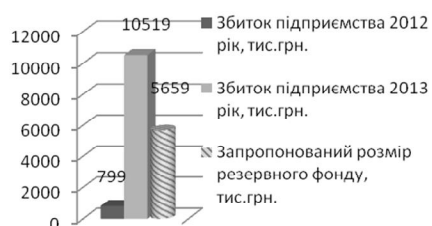

Рис. 1. Пропонований розмір резервного капіталу для СТОВ «Возрождение» на 2014 р.

Бачимо, що для СТОВ «Возрождение» запропонованим обсягом резервного капіталу є 5659 тис. грн., покрити такий обсяг підприємство може за рахунок нерозподіленого прибутку, залишок якого на кінець 2013 р. склав 10368 тис. грн.

Звідси робимо перший висновок: підприємствам з подібним складом власного капіталу, в першу чергу, необхідно створити резервний фонд за рахунок нагромадженого нерозподіленого прибутку.

Для оптимізації структури власного капіталу підприємства також необхідно збільшувати розмір статутного капіталу. З часів заснування, 2002р., СТОВ «Возрождение» коливань у розмірі статутного капіталу не простежується, розмір так і залишився у сумі 8,0 тис.грн. З одного боку - сума статутного капіталу для товариств законодавством не встановлено, тобто розмір статутного капіталу дорівнює сумі вартості вкладів його учасників (розмір не обмежується), з іншого боку – статутний капітал є гарантом діяльності підприємства та інтересів кредиторів. Висновок другий - СТОВ «Возрождение» необхідно збільшити розмір статутного капіталу.

В результаті формування резервного капіталу та збільшення статутного капіталу перший розділ Пасиву Балансу ф.№1 СТОВ «Возрождение» у 2014 р. матиме такий вигляд (табл.3).

Бачимо, що структура власного капіталу змінилася, але за рахунок того, що оптимізація структури капіталу було здійснено за рахунок нерозподіленого прибутку, то підсумок першого розділу Пасиву Балансу не зміниться.

Таблиця 3

Склад та структура власного капіталу СТОВ «Возрождение» на 2014 р.

Розділ I «Власний капітал»	Факт, тис. грн.	Розмір після оптимізації, тис. грн.	Різниця, тис. грн.
Статутний капітал	8	4717	4709
Нерозподілений прибуток	10368	0	-10368
Резервний капітал	0	5659	5659
Разом за розділом I:	10376	10376	x

Співставимо розмір статутного та резервного капіталу, як відомо резервний капітал повинен складати 25 % від вартості статутного, отримуємо:

$$5659 \text{ тис.грн.} - 25\%$$

$$X \text{ тис.грн.} - 100\%$$

Тобто розмір статутного капіталу повинен дорівнювати: 22636 тис. грн. Як бачимо, підприємству за рахунок прибутку, який воно отримає у майбутньому накопичити ще 17919 тис. грн. щоб зрівняти необхідні пропорції.

В цілому можна сказати, що підприємствам, у

яких є проблеми у структуруванні власного капіталу можна знайти вихід запропонованим шляхом, оскільки підприємство забезпечить покриття непередбачуваних діяльності.

Література:

1. Семенов Г.А. Оптимізація структури капіталу підприємства / Г.А. Семенов, А.В. Пелешко // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2010. – № 4. – С. 164–170.

2. Шеремета Й. М. Аналіз структури власного капіталу підприємства і його вплив на прийняття фінансових рішень / Й. М. Шеремета // Наукові записки : зб. наук. Праць кафедри економічного аналізу ТАНГ. – Вип. 12. – Ч.2. – Тернопіль: Економічна думка, 2003. – С. 108–111.

ЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО КРЕДИТУВАННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

СУДАКОВА А. О.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка
Науковий керівник – к.с.н., викладач
Крутько М. А.

У сучасній системі господарювання кредити міжнародних фінансових організацій, за умови їх ефективного використання, є важливим джерелом ресурсного забезпечення реалізації пріоритетних проектів та завдань соціального та економічного розвитку, інструментом інституційних перетворень та міжнародної інтеграції. А тому дослідження динаміки та обсягів надходження міжнародних кредитів в економіку України є достатньо актуальним з метою постійного контролю для підвищення ефективності їх використання.

Україна використовує позики міжнародних фінансових організацій - МВФ, СБ, МБРР, ЄБРР та кредити окремих держав і їх угруповань. Найбільше іноземних кредитів залучається в результаті співробітництва з МВФ. Кредити було виділено на економічну трансформацію та досягнення макроекономічної фінансової стабілізації в Україні. Понад 70 % кредитів було спрямовано на покриття дефіциту платіжного балансу країни та державного бюджету. Розширюється співробітництво між Україною та ЄБРР. Центральне місце серед кредитів цієї організації належить позикам на розвиток приватних малих і середніх підприємств. ЄБРР надає під погоджені проекти кредит, який становить значну частку їхньої вартості. Останнім часом започатковане співробітництво України з

МФК (інвестиційним банком Світового банку для країн, що розвиваються) переважно з надання технічної допомоги приватним фірмам [2].

Відтоді, як Україна стала членом Світового банку в 1992 р., загальна сума зобов'язань Банку перед Україною на фінансування 40 проектів і програм становить понад 7 млрд.дол США [1].

Найважливішу роль у сприянні міжнародного валютно-фінансового співробітництва, підтриманні рівноваги платіжних балансів країн-членів, регулюванні курсів валют, наданні кредитів країнам-членам та гарантуванні приватних позик за кордоном відіграє Міжнародний валютний фонд (МВФ).

Україна ввійшла до складу МВФ 3 вересня 1992 р., одночасно ставши членом Світового банку. Україні було виділено квоту в 10678 акцій на загальну суму у 1,3 млрд.дол США. Валютну готівку за членство України в банку на суму 7,9 мільярд.дол внесли Нідерланди, що є країною-опікуном нашої держави в цій банківській структурі. Таким чином, Україна, починаючи з 1994 р., отримує від МВФ кредити Stand-by [3]. Варто зазначити, що частина цих коштів була направлена на фінансування дефіциту платіжного та торгівельного балансів, а також поповнення золотовалютних резервів країни.

Для наочності, у таблиці 1, виділено основні етапи співробітництва України з МВФ в рамках кредитних програм.

Таблиця 1

Основні етапи співробітництва України з МВФ

Етап	Період проведення співробітництва	Програма фінансування	Фінансове забезпечення програми
I	1994-1995 рр.	Системна трансформаційна позика (STF)	498,7 млн. СПЗ (763,1 мільярд.дол)
II	1995-1998 рр.	Трирічні програми Stand-by	1318,2 млн. СПЗ (1935 мільярд.дол)
III	1998-2002 рр.	Програма розширеного фінансування EFF	1193 млн. СПЗ (1591 мільярд.дол)
IV	2002-2008 рр.	Попереджувальний Stand-by	411,6 млн. СПЗ (600 мільярд.дол)
V	2008-2010 рр.	Програма Stand-by, затверджена 05.11.2008 р.	11 млрд. СПЗ (16,43 мільярд.дол), однак освоєно 10,6 мільярд.дол
	2010-2014 рр.	Програма Stand-by, затверджена 28.07.2010 р.	10 млрд. СПЗ (15,1 мільярд.дол)
VI	2015 -2018 рр.	Програма розширеного фінансування EFF, затверджена 11.03.2015 р.	17,5 мільярд.дол США

На теперішньому, тобто VI етапі співробітництва України з МВФ, який розпочався з 11 березня 2015 р., Рада Директорів МВФ ухвалила рішення щодо чотирьохрічної програми співробітництва з Україною в рамках механізму